

Fortbildningskurs i ämneskunskap och pedagogik lockar många lärare till skolbänken.

Lärare åter till skolbänken

Lektionssalen är full av lärare. Intresset är stort. Eleverna som till vardags är lärare vid Svenska Afghanistankommitténs skola Marcha Khel i södra Laghmanprovinsen lyssnar uppmärksam.

Text & bild: Börje Almqvist

Lärarna går en tvåveckors fortbildningskurs där de bland annat får lära sig ämneskunskap och pedagogik. Lärarkåren i Afghanistan är lågutbildad, få har gått på lärarhögskolan och de lärare som ändå har lärarutbildning har en mycket gammaldags sådan och undervisningen går oftast ut på att skolbarnen ska lära sig utantill, utan någon större tonvikt på att de ska förstå vad de lär sig. Lite av en sekulär koranskola. För att kunna nå så många lärare som möjligt hålls kurser under terminstid året runt.

– Vi undervisar lärarna på eftermiddagarna och följande förmiddag observerar vi lärarna när de undervisar sina elever på skolan. Då ser vi hur de arbetar och kan hjälpa dem om det behövs, berättar skolkonsulent Rahmatullah.

Tydlig förbättring

Svenska Afghanistankommittén (SAK) startade verksamheten i slutet av 1990-talet. Till en början skedde all lärarutbildning under loven, men efter ett par år ändrades den till dagens modell, efter rekommendation av skolkonsulenterna, till eftermiddagskurser på den egna skolan.

– Med det gamla systemet förbättrade bara cirka 55-60 procent av lärarna sin undervisning. Nu följer cirka 80 procent av lärarna våra instruktioner. Det är Rahmatullah säker på.

– Efter kurserna gör vi återbesök på

skolorna för att följa upp hur det går. Vi försöker få samtliga lärare att praktiskt använda vad de har lärt sig. En av de mest centrala delarna av fortbildningen kretsar kring undervisningsmetodik, men den handlar inte bara om att lärarna ska undervisa på ett visst sätt.

– Under kursen har vi tre dagars mikroundervisning. Då får lärarna lära sig förbättrad utbildningsteknik. Hur de lämpligast startar en lektion och hur de utvecklar den, motiverar eleverna och hur frågor ska ställas, säger Rahmatullah.

Det kanske låter som självklara ting men efter 25 år av krig och konflikt är undervisningsmetoderna mycket gammalmodiga. Den pedagogiska utvecklingen har stått stilla. Därför är det mycket viktigt att SAK:s lärare får fortbildning i både pedagogik och psykologi så att de kan ge barnen en bättre undervisning.

– 70 procent av SAK:s cirka 7 000

70 procent av SAK:s cirka 7 000 lärare har fått fortbildning. Av dessa är 20 procent hämtade från statliga skolor.

grundskolelärare har fått fortbildning. Av dessa är cirka 20 procent hämtade från de statliga skolorna. Det är en fortgående process, för vi har hela tiden en omsättning av lärare. De lokala utbildningsdepartementen vänder sig till oss och ber oss att ta emot lärare med utbildningsbehov och så välkomnar vi dem till våra kurser, säger Rahmatullah.

Stor vikt läggs på psykologi

SAK bedriver ett antal olika fortbildningskurser för lärare. Både ute på skolorna och på utbildningscentren. Grundkursen inom fortbildningen är en två månader lång ämneskunskapskurs på något av SAK:s tre utbildningscenter för lärare. Där får lärarna utbildning i

att lära ut naturvetenskapliga ämnen, matematik, nationalspråken Dari och Pashtu samt religion. Stor vikt läggs på psykologi och metodologi.

– Det riktar sig till lärare som inte har högre utbildning än gymnasiet. Efter godkänd kurs kan lärarna söka till en en-månads kurs i ämneskompetens, berättar lärarutbildningsrådgivare Shams-ul-Islam Jamali, vid SAK:s utbildningsavdelning i Kabul

Där får de vidareutbildning i att lära ut naturvetenskap, matematik, språk och religion. Dessutom undervisas lärarna i social kompetens, reflektivt tänkande och psykologi. Sammanlagt ska SAK fortbilda drygt 1 600 lärare och rektorer under år 2004. ■